

Растителнозащитни практики при зеленчуковите култури през юни

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 05.06.2023 Брой: 6/2023

Растителнозащитните грижи при зеленчуковите култури през месец юни продължават както в оранжерии, така и на полето. Времето се затопля, повишават се температурите и се понижава атмосферната влажност. Очаква се активизиране на трипсове и акари. Дъждовните периоди благоприятстват размножаването на листните въшки и появата на някои патогени, което от своя страна е сигнал за внимание в тези интервали.

Разсадопроизводство

Все още в открити лехи се отглеждат разсадите за късни домати, главесто и цветно зеле, броколи и праз. При зелените разсади, поради честите поливки през този период има опасност от нападение от мана и алтернариоза. В зависимост от атмосферните условия, при наличие на превалявания и температурни депресии при домати е възможно нападение от бактеријни петносвания, черни листни петна (алтернария) и картофена мана, а при прازа – от ръжда. Съществуват все още предпоставки за размножаване на листните въшки, но не е изключено нападение и от трипсове и гъсеници. При зелените нападението е предимно от гъсеници, бълхи и дървеници.

Продуктите за растителна защита (ПРЗ), с които се третира са посочени при оранжерийното и полското производство.

Оранжерийно производство

До края на месеца приключват беритбите на доматиите и ранните краставици. При тях третиране с ПРЗ се прави само при крайна необходимост. Използват се пестициди с кратки карантинни срокове. Продължава култивирането на късните краставици и пипера.

При краставиците може да се очаква нападение от **мана (кубинска) и брашнеста мана**. Срещу **мана** се третира през 7-10 дни с разрешени ПРЗ: Голбекс ВП 250 г/дка; Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Инфинито СК 120-160 мл/дка; Корсейт 60 ВГ 20-30 г/дка; Прев-Голд 160-600 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка. Да се пръска предимно долната повърхност на листата. Регистрирани срещу **брашнеста мана ПРЗ** са: Вивандо 20 мл/дка (0,02%); Дагонис 60 мл/дка; Домарк 10 ЕК 50 мл/дка; Зоксис 250 ЕК 70 мл/дка; Колис СК 40-50 мл/дка; Легадо 80 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Сивар 80 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Топаз 100 ЕК – 35-50 мл/дка; Трунфо 80 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка; Фонтелис СК 240 мл/дка. При пипера през този период създава сериозни проблеми основно брашнеста мана. При поява на първи петна се третира с регистрираните ПРЗ: Вивандо 30 мл/дка; Дагонис 60 мл/дка; Козавет ДФ 500 г/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Соната СК 500-1000 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка; Топаз 100 ЕК – 35-50 мл/дка; Фитосев 200 мл/дка.

Поради климатичните условия тази година има масово нападение на трипсове и листни въшки в зеленчуковите градини

От неприятелите през този период най-често се срещат: **трипсове, оранжерийна белокрилка, листни въшки, миниращи мухи, гъсеници, доматиен миниращ молец, акари.**

За мониторинг и редуциране на популационната плътност се поставят лепливи уловки – жълти (за белокрилка и листни въшки), светлосини (за трипсове), черни (за доматиен миниращ молец) и жълто-оранжеви (за миниращи мухи). При необходимост се провеждат и третирания с разрешени ПРЗ.

Започва беритбения период в оранжерии.

Отново напомняме да се използват само ПРЗ с кратък карантинен срок!

Полско производство

При чести, тихи валежи и висока влажност има условия за поява на картофена мана по ранните домати и картофи, мани по лукови и зелеви, фитофторно гниене по домати; при интензивни валежи – кафяви листни петна (алтернариоза); когато валежите са придружени със силен вятър - бактериен петносвания и пригори по домати и пипер.

За развитието на **картофената мана** по домати и картофи особено благоприятни са условията в съоръженията с пластмасово покритие, където се образува обилна роса в сутрешните часове. Инкубационният период в зависимост от условията е 3-10 дни. Гъбата се развива при специфично съчетание на метеорологичните условия – „критични периоди”, които са:

- Тих валеж в продължение на два и повече дни.
- Относителна влажност на въздуха през периода над 75%.
- Облачност над 8 бала.
- Среднодневна температура – около 16⁰С (min 10-12⁰С; max 18-25⁰С).

Задържането на капки вода повече от 4 часа по повърхността на растенията е също предпоставка за нови заразявания.

При наличие на критични периоди се провежда третиране на доматиите посеви с регистрирани ПРЗ:

Азака 80 мл/дка; Актикластер 300-400 мл/дка; Енервин СК 120 г/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Купроксат ФЛ 0,3%; Орвего 70 мл/дка; Ревус 250 СК 50 мл/дка; Симбал флоу 50 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка; Фолоу 80 ВГ 200 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП 0,15%.

При **картофите** регистрирани ПРЗ срещу картофената мана са: Банджо 30-40 мл/дка; Витра 50 ВП 150 г/дка; Димикс 500 СК 30-36 мл/дка; Дифлунова 100 мл/дка; Енервин СК 120 г/дка; Зорвек ендавиа 40 мл/дка; Кариал флекс 60 г/дка; Купроксат ФЛ 300 мл/дка; Лемай 50 мл/дка; Ревус 250 СК 50 мл/дка; Симбал Флоу 50 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Флуазинова 40 мл/дка; Фунгуран ОН 50 ВП 150 г/дка. За борба с **маната по лука** са регистрирани: Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка Корсейт 60 ВГ 30-40 г/дка; Орвего 70 мл/дка; Сигнум 150 г/дка и Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка.

Срещу **мана по зелето** регистрацията има само Инфинито СК 160 мл/дка, но могат да се прилагат и други продукти, регистрирани срещу мани.

Срещу **мана по лука** се третира с: Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка; Корсейт 60 ВГ 30-40 г/дка; Орвего 70 мл/дка; Сигнум 150 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка.

Внимание: Към работните разтвори за третиране на зелени и лукови култури да се прибавя **прилепител**.

Срещу **черните листни петна при домати и пипер** се пръска с: Азака 80 мл/дка; Дагонис 100 мл/дка; Зоксис 250 СК 70-80 мл/дка; Копфорс Екстра 200 г/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка; Прев-Голд 200-600 мл/дка; Синстар 70-80 мл/дка; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Тейзър 250 СК 80-100 мл/дка. Срещу **черни листни петна** по картофите е регистриран Таегро 18,5-37,0 г/дка, но може да се прилагат ПРЗ, регистрираните при домати.

Срещу **алтернариоза по зелевия разсад** могат да се прилагат Азака 100 мл/дка; Дагонис 100 мл/дка; Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка; Ортива Топ СК 100 мл/дка и Тейзър 250 СК 100 мл/дка.

Срещу **бактериозите по домати и пипер** се третира с: Купроксат ФЛ 0,3%; Таегро 18,5-37,0 г/дка; Фунгуран ОН 50 ВП 0,3%.

При поява на първи петна от ръжда по праз, лук, чесън се третира със Зоксис 250 СК 80-100 мл/дка или Ортива Топ СК 100 мл/дка.

При зелевите разсади и ранното зеле се следи за нападение от **бялата зелева пеперуда, зелевия молец и зелевите бълхи**. Срещу **бялата зелева пеперуда** се третира с: Алтакор 35 ВГ 8-10 г/дка; Екзалт 200 мл/дка; Метеор 60-70 мл/дка; Цитрин Макс/Циперкил 500 ЕК/Циперт 500 ЕК/Поли 500 ЕК 5 мл/дка; Дипел 2Х 100 г/дка. За борба срещу **зелевия молец** са регистрирани Алтакор 35 ВГ 8-10 дка; Екзалт 200 мл/дка, а срещу **зелевите бълхи** – Метеор 60-70 мл/дка.

*Цикадката ***Hyalesthes obsoletus*** пренася столбур по пипер, домати, патладжан, целина и др.*

През I-вата десетдневка на юни се появява **цикадката *Hyalesthes obsoletus***, която пренася столбур по пипер, домати, патладжан, целина и др. Важно е да се определи точно моментът за първото третиране. След това се провеждат поне още две третириания през 10-12 дни с: Моспиан 20 СП 25 г/дка; Метеор 60-70 мл/дка. Срещу преносителите на бронзовостта **трипсове** по домати, пипер, патладжан и др. се прилагат: Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Дикарзол 10 СП 556 г/дка; Екзалт 200-240 мл/дка; Лимоцид 400-800 мл/дка; Минекто Алфа 100-125 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Синеис 480 СК – 10-37,5 мл/дка, Натуралис 100-150 мл/дка. Срещу **листните въшки** могат да се използват продуктите: Азатин ЕК 100-150 мл/дка; Амплиго 150 ЗК 40 мл/дка; Делмур 50 мл/дка; Делтагри 30-50 мл/дка; Клоузър 120 СК 20 мл/дка; Маврик 2 Ф 20 мл/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка;

Ойкос 100-150 мл/дка; СивантоПрайм 45 мл/дка; Тепеки/Афинто 10 г/дка; Флипер 1-2 л/дка; Ширудо 15 г/дка. При поява на **обикновения паяжинообразуващ акар** да се третира с ПРЗ. Разрешени продукти: Аполо 50 СК 30-40 мл/дка; Бермектин 50-100 мл/дка; Бутик 30-100 мл/дка; Валмек 15-100 мл/дка; Вертимек 018 ЕК 60 мл/дка; Волиам Тарго 063 СК 80 мл/дка; Зуум 11 СК 12,55-50 мл/дка; Реквием Прайм 500-1000 мл/дка; Лаота 15-100 мл/дка; Натуралис 100-200 мл/дка; Ним Азал Т/С 0,3%; Нисоран 10 ВП 75 г/дка; Флипер 1-2 л/дка; Ширудо 15 г/дка.

Срещу **колорадски бръмбар** по картофи, патладжан, домати са регистрирани следните ПРЗ: Азатин ЕК 100-150мл/дка; Амплиго 150 ЗК 0,03 л/дка; Афикар 100 ЕК 20 мл/дка; Адалам 40-80 г/дка; Аскот40/80 / дка; Делмур 50 мл/дка; Ефциметрин 10 ЕК 20 мл/дка; Кораген 20 СК/ Волиам 5-6 мл/дка; Масан 25 мл/ дка; Метеор 60-70 г/дка; Ниимик Тен 390 мл/дка; Ойкос 100-150 мл/дка; Патрол 40-80 г/дка; Синеис 480 СК 5 мл/дка; Циклон 10 ЕК 20 мл/дка; Циперфор 100 ЕК 20 мл/дка; Цитрин Макс/ Циперкил 500 ЕК/ Циперт 500 ЕК/ Поли 500 ЕК 5 мл/дка; Шерпа 100 ЕК 100 20 мл/дка; Шерпа 100 ЕВ 20 мл/дка.

Вече паднаха първите градушки. Опасността от тях продължава и през този месец. След тях се почистват силно повредените растителни части, а нанесените щети се оценяват след 2-3 дни. След калциране на раните по растенията (след 4-5 дни) пострадалите посеви се пръскат с Фунгуран ОН 50 ВП 0,15%, задължително с прибавяне на прилепител. Прави се подхранване с 10-20 кг/дка амониева селитра. Към пестицидните разтвори може да се прибави и листен тор.

Да се прилагат само регистрирани ПРЗ. Да се спазват всички изисквания за приложение, дозировки, карантинни срокове, включително транспортиране и съхранение на химичните средства за растителна защита. Да се съблюдават хигиенно-санитарните норми за работа с отровни вещества. Да се води дневник за третиранията, съгласно изискването на БАБХ.